

Toelichting op de Beleidsregels handhaving WWB, IOAW en IOAZ 2013 gemeente Heerenveen

Algemene toelichting

De gemeenteraad van Heerenveen heeft vastgesteld de verordeningen "Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2013 gemeente Heerenveen", "Maatregelenverordening WWB, IOAW en IOAZ 2013 gemeente Heerenveen" en "Handhavingsverordening WWB IOAW en IOAZ 2013 gemeente Heerenveen". Uit deze verordeningen, de WWB, de IOAW, de IOAZ en de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving, die op 1 januari 2013 in werking is getreden, vloeit de bevoegdheid van het college voort diverse beleidsregels vast te stellen.

Met het vaststellen van de Beleidsregels handhaving WWB, IOAW en IOAZ 2013 gemeente Heerenveen geeft het college invulling aan haar bovengenoemde bevoegdheid. Vanuit overwegingen van helderheid en eenduidigheid is ervoor gekozen de diverse beleidsregels bijeen te brengen.

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1

De bepalingen uit dit hoofdstuk behoeven geen nadere toelichting.

Hoofdstuk 2

Dit hoofdstuk geeft invulling aan artikel 5, derde lid van de "Handhavingsverordening WWB IOAW en IOAZ 2013 gemeente Heerenveen". Hieronder worden enkele artikelen er uitgelicht. De overige artikelen behoeven geen toelichting.

Artikel 4.1, derde lid

Het college maakt gebruik van de in artikel 53a van de WWB neergelegde bevoegdheid. De werkwijze wordt nader vastgelegd in het Protocol Huisbezoek.

Hoofdstuk 3, 4, 5 en 6

Deze hoofdstukken geven uitvoering aan artikel 6, tweede lid van de "Handhavingsverordening WWB IOAW en IOAZ 2013 gemeente Heerenveen". Hieronder worden enkele artikelen er uitgelicht. De overige artikelen behoeven geen toelichting.

Artikel 8, eerste lid

De in dit artikel genoemde "dringende redenen" zullen in de maatwerkgedachte per geval worden bekeken.

Artikel 9, eerste lid

In de praktijk levert het bruto bedrag terugvorderen onbegrip bij belanghebbenden op. De belanghebbende moet namelijk meer terugbetalen dan hij heeft ontvangen en moet via de belastingdienst de betaalde premies en belastingen zien terug te krijgen. Er wordt daarom gebruik gemaakt van de mogelijkheid om af te zien van de brutering

Artikel 10, eerste lid en elfde lid

Het is een verplichting om het aflossingsbedrag te voldoen. We hebben dan ook te maken met een betalingsverplichting. Om er geen misverstand over te laten bestaan dat het een verplichting betreft, wordt hier bepaald dat een aflossingsbedrag dat is opgenomen in een terug- of betalingsbesluit geldt als aflossingsverplichting. De ontstaansgrond van de vordering bepaalt mede de hoogte van de betalingsverplichting. Zo zal van de belanghebbende een grotere inzet van het aanwezige inkomen en vermogen worden gevergd bij fraudevorderingen. Onder een fraudevordering wordt verstaan het ten onrechte geheel of gedeeltelijk ontvangen van een uitkering door het verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen aan het college.

Artikel 10, tiende lid

De aflossingscapaciteit, bestaande uit het verschil tussen netto inkomen en de beslagvrije voet, kan onder invloed van bijzondere, individuele omstandigheden van financiële, sociale of persoonlijke aard worden bijgesteld. De uitwerking hiervan wordt nader uitgewerkt in een werkinstructie.

Artikel 10, vijftiende lid

Bij zogenaamde "robuuste incasso" moet op de boete worde afgelost. Daarna is er niets voorgeschreven. Het college heeft gekozen in de beleidsregels eerst af te lossen op de terugvordering en daarna op de boete. Hiermee wordt voorkomen, dat het reeds afgeloste deel in een lopend boekjaar wordt gebruteerd. Er wordt bij sommige gemeenten voor gekozen eerst af te lossen op de boete, omdat deze, indien er geen lopende bijstandsuitkering is geen preferente positie heeft ten opzichte van andere schuldeisers. Kanttekening bij dit artikel is, dat de gemaakte keuze niet geldt als de belanghebbende aangeeft, dat hij/zij eerst op de andere vordering wil aflossen. Maatregelen zijn in dit artikel niet benoemd. Deze worden direct opgelegd en verrekend. Dit heeft wel invloed op de betalingscapaciteit over de betreffende maanden.

Artikel 10, zestiende lid

De consulent krijgt de ruimte om maatwerk aan de belanghebbende ten aanzien van het ingezette instrument te bieden. Als extra motivatie of stimulans kan de terugbetalingsverplichting van een niet-fraudevordering gedurende een bepaalde aaneengesloten periode van werk (dus uitkeringsonafhankelijkheid) worden opgeschort. Indien de belanghebbende binnen de afgesproken termijn, door eigen toedoen, terugkeert in de uitkering dan zal de belanghebbende (weer) moeten aanvangen met aflossing op de vordering. Over het voorgaande dienen vooraf heldere afspraken met belanghebbende te worden gemaakt.

Hoofdstuk 5

In hoofdstuk 5 wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen fraudevorderingen en niet-fraudevorderingen. Sinds 1 januari 2013 is de beleidsvrijheid van gemeenten ten aanzien van fraudevorderingen op het gebied van terugvordering en daarmee kwijtschelding ingeperkt. Terugvordering is verplicht. Na 10 jaar is er weer sprake van beleidsvrijheid. Deze vrijheid wordt ingevuld in **Artikel 15, tweede lid**. De vrijheid geldt niet voor de boete. Daar is kwijtschelding niet mogelijk. Voor wat betreft niet-fraudevorderingen is er meer ruimte voor de gemeente. Hieraan wordt in deze beleidsregels invulling gegeven.

Het onderscheid tussen fraude en niet-fraude is door de wetgever in het kader van het meewerken aan schuldregelingen (beleidsvrijheid) ingeperkt in geval van verwijtbare vorderingen ("fraude"). In dat geval is kwijtschelding aan het einde van een schuldhelpverleningstraject niet toegestaan. Dit geldt zowel voor openstaande vorderingen, als boetes. Gezien de opzet en structuur van de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving is een minnelijke schuldregeling vanuit de gemeente pas mogelijk als de boete en vordering volledig zijn afgelost. Wel is het mogelijk onder bepaalde voorwaarden voor de Wet schuldsanering natuurlijke personen (WSNP) in aanmerking te komen. Het is op dit moment nog onduidelijk hoe de "WSNP rechter" om zal gaan met het verbod tot minnelijke schuldregeling.

Artikel 15, eerste lid

Dit artikel regelt wanneer sprake is van kwijtschelding bij (deels) voldoen aan de betalingsverplichtingen bij niet-fraudevorderingen. De WWB heeft een zelfde soort regeling voor fraudevorderingen opgenomen (artikel 58, zevende en achtste lid). In de IOAW is dit geregeld in artikel 25, zesde en zevende lid).

In de WWB en IOAW is een termijn van 10 jaar opgenomen. Artikel 15, eerste lid kent een termijn van 3 jaar. In de vorige beleidsregels werd geen onderscheid gemaakt

tussen fraude en niet-fraude en stond een termijn van 5 jaar. Door de scheiding in fraude en niet-fraude vinden wij een termijn van 3 jaar voor niet-fraude redelijk.

Hoofdstuk 6

Dit hoofdstuk wordt nader uitgewerkt in een werkinstructie.

Hoofdstuk 7

Dit hoofdstuk ziet specifiek op de bestuurlijke boete, die voortvloeit uit de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving en de "Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2013 gemeente Heerenveen".

Artikel 17, eerste lid

Op grond van artikel 18a, vierde lid WWB, artikel 20a, vierde lid IOAW en artikel 20a, vierde lid IOAZ is het college bevoegd bij een eerste overtreding van de inlichtingenplicht, waarbij geen sprake is van een benadelingsbedrag, af te zien van het opleggen van een bestuurlijke boete en mag volstaan met een waarschuwing. Indien wordt volstaan met een waarschuwing zal dat besluit bij beschikking worden medegedeeld.

Artikel 17, tweede lid

Dit artikel regelt, dat het college bij recidive zonder benadelingsbedrag na de waarschuwing, zoals bedoeld in artikel 17, eerste lid, een boete van € 150,- oplegt.

Artikel 17, derde lid

Dit artikel regelt de mogelijkheid van het geven van een hersteltermijn (termijn van orde) gebaseerd op artikel 54 WWB, artikel 17 IOAW en artikel 17 IOAZ. Indien binnen de gestelde termijn wordt voldaan aan de inlichtingenplicht is geen sprake van een schending daarvan. Wordt niet voldaan, dan is er sprake van schending inlichtingenplicht en zal (afhankelijk van de omstandigheden) een boete of waarschuwing moeten worden bekeken.

Artikel 17, vierde lid

Behoudens hetgeen is geregeld in de artikel 17, vijfde lid is dit artikel bedoeld om binnen de gegeven wettelijke kaders maatwerk mogelijk te maken.

Artikel 17, vijfde lid

Artikel 2a tweede lid onder c Boetebesluit sociale zekerheidswetten betreft eveneens verminderde verwijtbaarheid. Hierbij gaat het om het alsnog spontaan melden of alsnog juist melden door de belanghebbende. De tijdsduur en daarmee het benadelingsbedrag liggen binnen de invloedsfeer van de belanghebbende en kunnen dus afgebakend worden om de mate van de verwijtbaarheid te bepalen. De toevoeging "in ieder geval" maakt verder maatwerk en daarmee verdere matiging per individueel geval mogelijk op basis van verminderde verwijtbaarheid.

Artikel 17, zesde lid

In sommige gevallen kan er bij een belanghebbende sprake zijn van een bewindvoerder. In de beleidsregels kan worden opgenomen hoe met deze situatie om te gaan. In dit artikel is er feitelijk voor gekozen de bewindvoerder gelijk te schakelen met de belanghebbende.

Hoofdstuk 8

Het terugwerken van deze beleidsregels en het overgangsrecht is gelijkgeschaard met de inwerkingtreding van de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving en de verordeningen "Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2013 gemeente Heerenveen", "Maatregelenverordening WWB, IOAW en IOAZ 2013 gemeente Heerenveen" en "Handhavingsverordening WWB IOAW en IOAZ 2013

gemeente Heerenveen". De bepalingen uit dit hoofdstuk behoeven geen nadere toelichting.